Розроблену в Конституції свободи систему можна характеризувати, як номократію. Подібна система не виключає можливості втручання держави в економіку, лише вимагає, аби таке втручання відбувалось згідно з чітко визначеними загальними правилами.

Ф. Гаєк приходить до висновку, що формальна рівність перед законом несумісна з будь-якими діями уряду, спрямованими на забезпечення матеріальної рівності різних людей, і всякий політичний курс, заснований на ідеї справедливого розподілу, однозначно веде до руйнування «правозаконності». Саме з прагненням перевлаштувати життя суспільства відповідно до якоїсь єдиної, раціональної, наперед заданої мети, нехай навіть і позитивної, пов'язує Ф. Гаєк виникнення тоталітарних режимів. Теоретики соціалізму і комунізму обіцяють людям щасливе життя, в той час як подібне життя для всіх неможливе. Соціалістичний ідеал є, по Ф. Гаєку, позірністю, яка за будь-яких спроб свого практичного втілення, веде і конкретне суспільство, і людство загалом вбік від свободи.

Свобода є не просто окрема цінність, а джерело й умова всіх інших моральних цінностей. Ф. Гаєк стверджував, що *відкрите суспільство – це не демократія більшості,* а *свобода індивідуальності, що шляхом встановлення абстрактних безособових правил захищає індивіда від насильства інших, дозволяє жити вільно у відвойованому невеликому просторі, самому керувати й розпоряджатися своїми здібностями для досягнення власної мети.* Свобода неможлива, якщо її не гарантує держава, тобто свободу забезпечує право. Міра свободи виявляється лише в діючому праві, яке визначає положення і роль особистості в суспільстві. Правова держава визнає основою свого існування свободу.

Свобода не зводиться до вільного розподілу матеріальних та духовних ресурсів верховною владою, а обмежується вимогами закону та правопорядку. Свобода – це рівна можливість для всіх реалізовувати свої власні права, та вона стає можливою лише через своє поєднання з принципом справедливості.

Свобода – артефакт цивілізації, врятувала людину від ланців малої групи, раптовим настроям якої змушений підкорятися навіть її лідер. Свобода стала можливою завдяки поступовій еволюції дисципліни цивілізації, яка є в той же час дисципліною свободи.

Список використаних джерел:

1. Гаєк Фрідріх А. Конституція свободи / Ф. А. Гаєк / Перекл. з англ. Мирослави Олійник та Андрія Королишина. – Львів: Літопис, 2002. – 556 с.

2. Гаєк Ф. Право, законодавство та свобода / Ф. Гаєк. В 3-х т. – Т.2: Міраж соціальної справедливості. – К.: Сфера, 1999. – 200 с.

3. Нерсесянц В.С. Юриспруденция./В.С.Нерсесянц – М. НОРМА – Инфра, 1998. – 288 с.

4. Філософія права (за ред. О. Данільяна). – К. Юрінком Інтер, 2002. – 270 с.

Власенко Валерій Павлович, доцент кафедри теорії держави та права НАВС, кандидат юридичних наук

НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ (ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ)

Посилення у світі глобалізаційних процесів обумовлює виникнення таких ситуацій, при яких багатьом країнам потрібно визначатися з вибором щодо інтеграції до різних регіональних, міжнародних утворень. Сьогодні можемо констатувати, що зовнішня та внутрішня політика України перебудовується в напрямку інтеграції до структур Європейського Союзу з метою отримання державою статусу повноправного члена цього утворення. В свою чергу це зумовлює консолідацію українського народу та об’єднання зусиль у напрямку відшукування дієвих засобів забезпечення національної безпеки та посилення ролі права як на внутрішньодержавному, так і на зовнішньодержавному рівнях.

З’ясування сучасних умов та чинників, які впливають на ефективність правового регулювання, характер законодавства, форми й засоби забезпечення прав людини, ступінь визнання загальнолюдських цінностей, норм міжнародного права, неодмінно сприяє своєчасному ефективному врегулюванню суспільних відносин. Тому зазначене свідчить про значну актуальність проблеми, досліджуваної у даній статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню питань характеристики цивілізаційних конфліктів, пріоритетності розвитку права, правової науки та громадянського суспільства в умовах глобалізації присвячені праці Н. Буруковської, І. Гетьман, В. Пилипчук та ін. Значення верховенства права в сучасних умовах розвитку держави та пріоритетність забезпечення прав і свобод людини у правоохоронній діяльності органів внутрішніх справ досліджували Є. Білозьоров, А. Колодій, Р. Падалка та ін. Дослідженню правової культури та чинників, які впливають на її рівень присвячені праці С. Гусарєва,

Т. Огаренко, О. Тихомирова та ін.

У працях зазначених науковців здійснено дослідження проблем функціонування правових явищ, окреслено шляхи подальшої дослідницької діяльності у напрямі з'ясування впливу різних чинників на ці явища.

Невирішені раніше проблеми. Постійна трансформація сфер суспільного життя, зокрема, сфер правовідносин, правового регулювання, правозастосування, прав і свобод людини тощо зумовлює потребу додаткового вивчення сучасних умов, що обумовлюють напрями правоохоронної діяльності органів внутрішніх справ України як основного суб'єкта забезпечення правопорядку в державі.

Метою статті є характеристика сучасних умов, які впливають на рівень правоохоронної діяльності органів внутрішніх справ України.

Виклад основного матеріалу. В умовах розбудови правової держави людина, її безпека і свободи є смисловим центром, юридичне право – гарантія їх забезпечення, а рівень правової культури працівників органів внутрішніх справ – результат втілення та підтримання цінностей правової держави.

Сьогодні ми змушені констатувати, що стан справ у політичній, соціальній, економічній, оборонній, правоохоронній та інших сферах держави характеризується таким, що, м'яко кажучи, не в повній мірі задовольняє потреби українського народу. Підтвердженням цьому є те, що в Україні збільшується кількість невдоволених громадян, які захищають свої інтереси шляхом демонстрацій, актів протесту, голодування, інтеграції до різноманітних суспільно-правових рухів, звернення до Європейського суду з прав людини [7].

З'ясування та розуміння чинників, що певним чином вплинули та впливають на ситуацію у зазначених вище сферах, убезпечує суспільство від неочікуваних, неконтрольованих процесів.

Перше, на що звернемо увагу, це переорієнтація, зміна, поява нового у ціннісній системі особи, групи осіб та суспільства в цілому. Ієрархія цінностей змінюється під впливом економічної, політичної, культурної тощо інтеграції у світове співтовариство, що згодом зумовлює стандартизацію законодавства, економічних процесів та зближення культур різних держав. Культура є могутнім фактором соціального розвитку, вона пронизує всі сфери людської життєдіяльності – від основ матеріального виробництва і людських потреб до проявів людського духу, на всі сфери суспільної й індивідуальної життєдіяльності.

Так, наприклад, сьогодні діалог культур Сходу і Заходу набув високої активності. У ньому не тільки зацікавленість індустріального Заходу, що намагається знизити конфронтацію з «третім світом», підключити його до світової економіки і політики (правда, далеко не завжди на рівних умовах), не тільки актуальний для Сходу пошук шляхів і засобів модернізації, а у ньому єдиний спосіб знаходження виходу з кризової ситуації, яка загрожує життю планети в цілому. Необхідно розглядати діалог культур Сходу і Заходу як природний постійний процес, не зводячи його до синтезу якої-небудь єдиної ідеології. Сучасні міжкультурні зв'язки в кращому випадку зумовлюються здоровим глуздом і раціональними причинами, через що і не приносять сподіваного тривалого результату. «Здебільшого учасники діалогу концентруються на певній «благородній цілі», дуже рідко, а інколи, певно, й зовсім ігноруючи загальну мету – Мир у всій багатогранності цього поняття» [2, с. 240].

Специфічність, унікальність кожної культури виступає як прояв загального в розвитку людського суспільства, у протилежному випадку не можна пояснити емпіричний факт, який полягає в тому, що кожна культура в процесі взаємодії з іншими культурами сприймає й адаптує їхні досягнення. Взаємодія, контакти культур, ведуть не тільки до зміцнення і розмаїтості Східних і Західних культур, а й до формування світової культури з узагальненими загальнонаціональними цінностями.

Такі процеси набувають масового характеру, тобто охоплюють всі сфери суспільного життя, в тому числі й систему права. Звичайно, що такому процесу можливо частково завадити, взявши курс на розвиток держави закритого типу, визначивши таким чином, шлях до авторитарного, диктаторського, деспотичного режимів, де зазвичай державна влада здійснюється шляхом обмеження і порушення формально проголошених прав і свобод людини, надмірної централізації державної влади, застосування тільки імперативних методів управління, протиправного використання апарату примусу [11].

Сучасний розвиток суспільства переважно здійснюється під впливом глобалізації, що зумовлює зміну чи формування нових шляхів політичного, правового, державного та іншого розвитку. На сьогодні не існує якогось загальноприйнятого розуміння цього явища, але водночас більшість дослідників вважає, що глобалізація є сучасним проявом уніфікації суспільного буття, обумовлює переоцінку існуючих режимів соціального розвитку та методів регулювання суспільних відносин [1].

Усвідомлення наявних в різних народів світу інших світоглядних, правових цінностей, власних соціально-економічних, політичних, етнопсихологічних та релігійних особливостей може призводити до негативних наслідків у ході глобалізації на національному, регіональному та міжнародному рівнях. Тому взаємне визнання загроз створює систему колективної безпеки, що підтверджується в оприлюдненій у 2004 році доповіді Групи Організації Об'єднаних Націй щодо загроз, викликів та змін під назвою «Більш

безпечний світ: наша спільна відповідальність» [10]. Її автори виокремили шість блоків загроз, якими світ має займатися: економічні і соціальні загрози (включаючи бідність, інфекційні загрози та екологічну деградацію); міждержавні конфлікти; внутрішні конфлікти (включаючи громадянську війну, геноцид та інші масові звірства); поширення і можливе застосування ядерної, радіологічної, хімічної і бактеріологічної зброї; тероризм; транснаціональна організована злочинність. До зазначеного переліку загроз вітчизняні вчені Національної академії наук України додають ще й такі глобальні загрози і чинники сталого розвитку країн: енергетична безпека; баланс території країни, природних ресурсів і населення (біоємність); нерівність соціальних груп; дитяча смертність; корупція; питна вода; глобальне потепління; державна нестабільність; природні й техногенні катастрофи [8].

Таким чином, зазначене свідчить про те, що здійснюючи вплив на всі сфери соціального життя, глобалізація посилює необхідність переосмислення ролі держави в сучасному світі, збереження державної (національної) ідентичності, врахування світового позитивного досвіду суспільного розвитку (вступ тієї чи іншої держави до міжнародних союзів, блоків, асоціацій тощо), врахування різноманітних факторів, що так, чи інакше впливають на життєдіяльність суспільства, переосмислення цінностей суспільства та закріплення їх у юридичному праві.

Принципи правоохоронної діяльності не є виключенням і також зазнають змін, що обумовлюються об’єктивними умовами розвитку сучасного суспільства. Інтеграційні процеси та реформування органів державної влади постають сьогодні концептуальними напрямами у розвитку нашої країни. Демократична, правова держава є основним орієнтиром розвитку України, що обумовлює необхідність постійного моніторингу і детального аналізу існуючих принципів, методів і пріоритетів у діяльності органів внутрішніх справ з метою усунення суперечностей та відхилень від принципів такої держави. Всебічна гуманізація, підпорядкованість соціальних процесів потребам та інтересам людини є тими проблемними питаннями, які сьогодні все більше й більше викликають зацікавленість у науковців-правознавців, а значить є важливими для ефективного розвитку суспільства та потребують врахування під час визначення, виконання службових завдань органами внутрішніх справ. Рівень антропологізації суспільних процесів, де пріоритетними напрямами для розбудови правової держави є демократичні цінності, явно зростає. Людиноцентристська ідеологія – це є основне завдання та можливий шлях реального запровадження принципу верховенства права. Дотримання пріоритету прав і свобод людини, її інтересів у діяльності органів державної влади та недержавних організацій вимагає створення нової моделі організації суспільного життя на конституційному рівні. Наприклад, у розділ перший Основного Закону України, потрібно внести окремі статті, які будуть присвячені громадянському суспільству та його інститутам, а саме: народу України; національним меншинам та корінним народам; політичним партіям та іншим об’єднанням громадян; місцевому самоврядуванню; соціальному захисту осіб похилого віку; соціальній підтримці дитинства, материнства, молоді [5].

У контексті зазначеного роль органів внутрішніх справ як одного з елементів правоохоронної системи, набуває нового значення – перестають функціонувати виключно як силовий, каральний орган, а діє інтегровано в громадянському суспільстві, максимально взаємодіючи з населенням, оскільки діє як орган, що надає суспільні послуги, перебуваючи на службі у народу та спрямовує свою діяльність, перш за все, на попередження і профілактику правопорушень.

Зазначене також випливає з положень прийнятого Європейського кодексу поліцейської етики, ухваленого Комітетом міністрів 19.09.2001 на 765-му засіданні заступників міністрів, у якому зазначається, що система кримінальної юстиції відіграє ключову роль у забезпеченні верховенства права, поліція відіграє важливу роль в межах цієї системи; діяльність поліції значною мірою провадиться в тісному контакті з громадськістю, і що ефективність поліції залежить від публічної підтримки; більшість європейських поліцейських організацій – окрім забезпечення правопорядку – виконують соціальні, а також сервісні функції в суспільстві; довіра населення до поліції тісно пов’язана з їх ставленням та поведінкою з громадськістю, зокрема, їх повагою до людської гідності та основоположних прав і свобод особи, закріплених, зокрема, в Європейській конвенції з прав людини.... [9]. В Європейському кодексі поліцейської етики визначені основні цілі поліції в демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві права, якими є: підтримка публічного спокою, забезпечення права і порядку в суспільстві; захист і дотримання основоположних прав і свобод особи, закріплених, зокрема, в Європейській конвенції про права людини; запобігання та подолання злочинності; виявлення злочинів; надання допомоги і послуг суспільству.

Ефективність виконання працівниками органів внутрішніх справ службових завдань, авторитет, довіра, якісна співпраця з населенням, без сумніву залежить від рівня індивідуальної правової культури. Її ціннісно-нормативна властивість є соціальною гарантією дії в суспільстві принципу верховенства права, який лежить в основі всіх справжніх демократій та за твердженням вітчизняного вченого А. Колодія означає: «1) не держава створює право, а навпаки, право є основою організації і життєдіяльності держави в

особі її органів і посадових осіб, інших організацій; 2) не держава надає права і свободи людині, а народ створює право щоб насамперед обмежити ним державну владу; 3) право утворюється інституціями громадянського суспільства в процесі повсякденного його функціонування, а держава лише офіційно визнає, формалізує та надає праву загальнообов'язкову силу, систематизує та охороняє його;…» [6, с. 34].

Мета діяльності органів внутрішніх справ з забезпечення верховенства права включає два різні, але взаємопов'язані обов'язки: забезпечувати дотримання офіційних законів, належним чином прийнятих державою, що включає забезпечення загального стану публічного спокою, та пов'язаний з цим обов'язок суворо обмежуватися власними визначеними повноваженнями, утримуючись від будь-яких свавільних дій і дотримуючись особистих прав і свобод представників громадськості [9].

Таким чином, на нашу думку, важливе місце у забезпеченні реалізації працівниками органів внутрішніх справ принципу верховенства права як основоположного у правовій державі належить ціннісним орієнтаціям, адже їх зміна міняє і мотивацію діяльності. Наприклад, радянський вчений А. Здравомислов зазначає, що «ціннісні орієнтації являються важливим компонентом структури особистості. У них ніби концентрується увесь життєвий досвід, який набутий особою під час її індивідуального розвитку. Це той компонент структури особистості, який являє собою деяку вісь свідомості, навколо якої вирішуються життєві питання» [4].

Як бачимо, ціннісні орієнтації відіграють важливу роль у структурі правової культури працівника органу внутрішніх справ. Формування такої культури являє собою одночасно розвиток та корекцію ціннісних орієнтацій, якими працівник органу внутрішніх справ керується у своїй професійній діяльності, що не суперечать та спрямовані на цінності громадянського суспільства.

Зазначимо, що правова культура працівників органів внутрішніх справ є складним процесом, який неодмінно зазнає різних впливів з боку оточуючого соціального середовища. З приводу цього у вітчизняній науковій літературі існує класифікація факторів, що негативно впливають на таку правову культуру, їх поділяють на суб'єктивні та об'єктивні. Так, до суб'єктивних факторів відносять низький рівень правосвідомості, небажання займатись правовим самовихованням, використання службових повноважень не за призначенням та ін., що в результаті призводить до дефектів правової свідомості працівників органів внутрішніх справ. Такі дефекти поділяються на три групи: дефекти відображення, дефекти відношення та мотивації. До першої групи відносять правову недбалість, до другої – правовий нігілізм, до третьої – не сприйняття приписів правових норм.

До об'єктивних факторів відносять: соціальну нестабільність; кризу соціальних, ідейних та моральних ідеалів; колізії та прогалини в законодавстві; низький рівень соціальної та правової захищеності працівників органів внутрішніх справ; перевага негативних оцінок у висвітленні їх діяльності; низький соціальний престиж роботи та ін. [3].

Отже, можна стверджувати, що формування і розвиток правової культури працівників органів внутрішніх справ здійснюється через складну взаємодію соціальних факторів: об'єктивних (соціально-економічних і політичних умов, культурного та ідейного життя, моральної атмосфери і стану законодавства тощо); суб'єктивних (ділові та моральні якості, настанови, духовні потреби, ціннісні орієнтації тощо); ідеології громадянських та державних інституцій.

Для мінімізації впливу негативних факторів, вітчизняний вчений Г. Юхновець пропонує реалізацію системи ранньої профілактики можливих деформацій професійної правосвідомості працівників органів внутрішніх справ у таких напрямках: генералізація ідей процесу підвищення кваліфікації, що триває постійно, рівня службової готовності до діяльності на правовій і глибоко моральній основі; концентрація зусиль суб'єктів системи виховної та соціально-психологічної роботи на формуванні у працівників зазначеної сфери професійно-значимих особистих якостей; використання можливостей випереджаючого професіоналізму, кращих його зразків для підвищення якісного рівня службових навичок у повсякденній роботі з реалізації працівниками органів внутрішніх справ своїх прав і обов'язків [12].

Таким чином, так чи інакше на правову культуру працівників органів внутрішніх справ, а отже і на їх професійну діяльність впливають як загальні, так і специфічні риси макро- і мікросередовища. В умовах макросередовища для працівників органів внутрішніх справ, як і для всіх інших членів суспільства властива участь в основних сферах суспільного життя: економічній, політичній, сімейно-побутовій, культурно-пізнавальній. Що ж до другої сфери, то її складає та сфера економічних, політичних, соціальних, правових і моральних відношень, що пов'язані з питаннями охорони суспільного правопорядку, боротьби зі злочинністю, зміцненням законності й іншої правоохоронної діяльності.

Отже, все розглянуте вище дає можливість зробити такі висновки:

В умовах глобалізації державі слід зміцнювати світоглядні позиції суспільства, що ґрунтуються на патріотизмі, почутті національної гідності, духовності та моральності, соціальній справедливості й загальнонаціональній відповідальності за долю країни й планети в цілому.

Будь-яким змінам, не залежно від сфер суспільного життя, повинен передувати їх аналіз та обґрунтування доцільності із подальшим обов'язковим роз'ясненням суспільству для остаточного їх схвалення. На цих рівнях важливу роль відіграє правова культура особи, соціальної (професійної) групи та суспільства в цілому. Вона виступає, умовно кажучи, «фільтром» або «прискорювачем» в процесі усвідомлення об'єктивної необхідності прийняття тих чи інших рішень в умовах діючих у суспільстві норм, що співвідносяться у свідомості з потребами особи, її інтересами, які вироблені під дією ціннісних орієнтацій, надання особистої оцінки процесам, що відбуваються в суспільстві.

Напрямами попередження негативного впливу різних чинників на правову культуру працівників органів внутрішніх справ є: оптимізація системи правового виховання і професійного навчання в процесі якого, повинні засвоюватись фундаментальні цінності демократії, верховенства права та захисту прав людини; домінування ролі ретельного відбору кадрів з урахуванням рівня ділових і моральних якостей, які повинні відповідати цілям органів внутрішніх справ; створення належних житлово-побутових умов та надання справедливих соціальних прав працівникам органів внутрішніх справ; вироблення психологічної загартованості до дій в умовах емоційної напруги; профілактика конфліктів у колективах; надання правової оцінки всім діям, які спрямовані на дискредитацію органів внутрішніх справ; державна підтримка наукових досліджень, предметом яких є правоохоронна, правозастосовна, правозабезпечувальна (забезпечення реалізації прав і свобод людини) діяльність органів внутрішніх справ; пропагування міжнародної співпраці з поліцейської етики та прав людини; вдосконалення організації та управління всією правоохоронною системою.

Сучасні процеси суспільного розвитку супроводжуються можливістю настання негативних наслідків на регіональному, національному та міжнародному рівнях, які зумовлюються усвідомленням різними суб'єктами наявних в різних народів світу інших світоглядних цінностей, соціально-економічних, політичних, етнопсихологічних та релігійних особливостей. Тому на сучасному етапі розвитку українського суспільства, найбільш актуальними є такі головні напрямки діяльності органів внутрішніх справ: забезпечення безпеки особи, незалежно від віку, статі, національності, расової приналежності, мови та ін.; захист прав та інтересів держави, територіальних громад та юридичних осіб від протиправних посягань; запобігання, боротьба та виявлення злочинності; забезпечення правопорядку в суспільстві; недопущення у своїй діяльності незаконних обмежень і порушень основоположних прав, свобод людини; забезпечення необхідних умов реалізації прав та свобод людини; підвищення авторитету, довіри з боку населення; надання населенню соціальних послуг, які визначені на законодавчому рівні, виключивши таким чином, тільки каральну спрямованість; впровадження нових форм взаємодії та залучення громадськості до охорони правопорядку, профілактичної роботи і правового виховання населення; реалізація правоохоронної функції у контексті служіння народу та кожній людині; збільшення кількості та якості міждержавної взаємодії з Інтерполом, Радою Європи, Міжнародною асоціацією поліцейських, Міжнародною асоціацією кадрів поліції, Асоціацією європейських поліцейських коледжів (академій).

Список використаних джерел:

1. Білозьоров Є.В. Права людини в умовах глобалізації / Є.В. Білозьоров // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія № 18. Економіка і право: Зб. наукових праць. – Випуск 18. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2012. – С. 79-84.

2. Голубець Ю. Схід-Захід: конфлікт та перспективи плідного діалогу в інтерпретації журналу "Кур'єр ЮНЕСКО" / Ю. Голубець // Вісник Львів. ун-ту. – 2007. – Вип. 30. – С. 235-241.

3. Гусарєв С.Д. Юридична деонтологія: навчальний посібник / С.Д. Гусарєв, О.Д. Тихомиров. – К. : Знання, 2006. – 487 с.

4. Здравомыслов А.Г. Потребности. Интересы. Ценности. / А.Г.Здравомыслов – М. : Политиздат, 1986. – 223 с.

5. Колодій А. Громадянське суспільство та правова держава: проблеми і шляхи розбудови / А. Колодій. // Право України. – 2010. –№7. – С. 12 – 17.

6. Колодій А.М. Демократія, верховенство права та права людини у контексті європейської інтеграції України [Електронний ресурс] / А.М. Колодій // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право . – 2008. – № 2. – С. 33-38. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npnau_2008_2_9.pdf

7. Огаренко Т.О. Політична та правова культура як чинник демократизації суспільства [Електронний ресурс] / Т. О. Огаренко // Право та державне управління. – 2013. – № 1. – С. 13-17. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ptdu_2013_1_5.pdf

8. Пилипчук В. Пріоритети розвитку права і правової науки в галузі безпеки в умовах глобалізації та геополітичних трансформацій [Електронний ресурс] / В. Пилипчук // Вісник Академії правових наук України . – 2009. – № 3. – С. 3-13. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vapny_2009_3_1.pdf

9. Рекомендація Rec (2001) 10 Комітету Міністрів державам-учасницям Ради Європи. Переклад з англ. мови здійснено Н. Добрянською. Центр політико-правових реформ (прим. редактора). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/rec1.pd

10. Сектор безпеки: рекомендації міжнародних організацій [Текст] : зб. документів / упоряд. О.Ф. Бєлов; Служба безпеки України. НКЦ «Інститут оперативної діяльності та держ. безпеки». – К. : НКЦ СБ України, 2006. – С. 34–36. – 245 с.

11. Тимчук О.Л. Політико-правові особливості сучасних авторитарних політичних режимів / Тимчук О.Л. // Вісник Запорізького національного університету. – 2009. – № 2. – С. 48-54.

12. Юхновець Г. О. Проблеми психолого-педагогічного забезпечення діяльності органів внутрішніх справ / Г. О. Юхновець // Наукові розробки Академії по вдосконаленню практичної діяльності та підготовки кадрів органів внутрішніх справ. – К. : Вид-во Української академії внутрішніх справ, 1994. – С. 67-70.

Гавловська Аліна Олександрівна, старший викладач кафедри галузевого права Херсонського державного університету

МЕТОДИКА ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ МОЛОДІЖНОЇ ПРОГРАМИ

Передумови, мета та завдання оптимізації правового механізму формування та реалізації державних молодіжних програм в Україні визначають певні її напрями та засоби. Серед напрямів слід виділити наступні: правовий, соціально-економічний напрям, моніторинговий, адміністративно-оганізаційний, профілактичний, політичний, системний, реформаторський, інформаційний, міжнародний, напрям «Людський вимір», методологічний напрям.

Окремої уваги серед засобів оптимізації правового механізму формування та реалізації державних молодіжних програм заслуговує метод оцінки його результатів, який є складовим методологічного напряму.

Методика оцінки результатів формування та реалізації державної молодіжної програми – це механізм контролю за виконанням всіх заходів реалізації державної молодіжної програми з огляду на такий її кінцевий результат, як виконання поставлених цілей програми.

Методика складається з наступних етапів: перший етап – оцінка ефективності досягнення очікуваних результатів шляхом аналізу цільових індикаторів (ключових показників ефективності) [1]; другий етап – оцінка ефективності реалізації державної молодіжної програми, шляхом кінцевої інтегральної оцінки ефективності її реалізації.

Структуроутворюючими елементами визначення ефективності державної молодіжної програми на етапі її формування є мета даної програми та її прогнозований можливий результат.

Критерієм ефективності державної молодіжної програми на етапі формування є: відповідність мети державної молодіжної програми пріоритетам загальнодержавного рівня; відповідність державної молодіжної програми соціально-економічним пріоритетам регіонів її реалізації; ступінь охоплення програмними заходами державної молодіжної програми проблемного напрямку (в залежності від мети програми); рівень фактичного фінансового забезпечення державної молодіжної програми на момент початку її реалізації; рівень інвестиційних витрат, науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт на реалізацію державної молодіжної програми; наявність схожих завершених державних молодіжних програм і пов’язаних державних програм молодіжної політики та інших напрямів державної політики; достатній рівень прогнозованого бюджетного і соціального ефекту від реалізації заходів державної молодіжної програми.

Критерії оцінки ефективності реалізації державної молодіжної програми залежать від поставленої мети, цілей програми та кінцевого результату на який орієнтована дана програма. До критеріїв оцінки ефективності державної молодіжної програми на етапі реалізації, на нашу думку, відносяться: загальна оцінка робіт з напряму реалізації державної молодіжної програми; досягнення запланованих цілей державної молодіжної програми; виконання або перевиконання плану державної молодіжної програми; додатковий (незапланований) соціальний ефект від реалізації програми; рівень об’єктивної фіксації результатів державної молодіжної програми; методика оцінки результатів реалізації державної молодіжної програми; унікальність результатів державної молодіжної програми; ефективність використання власних ресурсів реалізації державної молодіжної програми; ефективність використання залучених ресурсів реалізації державної молодіжної програми (зокрема, праця волонтерів, ресурси громадських молодіжних організації та органів самоорганізації молоді, інвестиції позабюджетних юридичних осіб, участь міжнародних фондів та організацій в сфері сприяння молодіжній політиці держави); ефективність